

prof. MUDr. Daniel Pella, PhD., dekan Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach

Laudatio

Vaša magnificencia, vážený pán rektor, spectabiles, honorabiles, vážení členovia vedeckých rád, akademických senátov univerzity a fakúlt, vážený pán profesor Banach, vážení hostia, dámy a páni!

Podľa čl. 2 ods. 1 písm. c) a čl. 4 ods. 1 písm. b Pravidiel pre udeľovanie čestného titulu „Doctor honoris causa“ po predchádzajúcom schválení Vedeckou radou Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach a následnom schválení Vedeckou radou UPJŠ v Košiciach si Vám dovoľujem predstaviť kandidáta na udelenie čestného titulu „Doctor honoris causa“ Univerzity Pavla Jozefa Šafárika pána Dr.h.c. prof. MUDr. Macieja Banacha, PhD. z Medicínskej Univerzity Lodž (MUL) a z Výskumného inštitútu Polish Mother's Memorial Hospital (PMMHRI) v Lodži.

Maciej Banach sa narodil v roku 1977 v Plocku.

Vzdelanie získal na druhom najstaršom lýceu v Poľsku a na Lekárskej univerzite v Lodži (MUL), kde získal diplom v odbore všeobecné lekárstvo v roku 2002. Po skončení štúdia začal so špecializačnou prípravou v odbore kardiológia na Kardiologickej klinike tej istej univerzity. V roku 2006 tu úspešne obhájil svoju dizertačnú prácu, v roku 2008 habilitoval a už v máji 2014 získal **titul riadneho profesora**.

Z môjho pohľadu priam neuveriteľné. Poviete si – taký mladý!

Ale ja nemám na mysli rýchlosť, s ktorou získal titul profesora. Pretože poznám profesora Banacha osobne a veľmi dobre. To, čo dokázal, je výsledkom pracovitosti, cieľavedomosti, túžby dosiahnuť aj nemožné, snahy dokázať, že prácou a húževnatosťou možno cieľ dosiahnuť skôr. Prichodí mi na myseľ známy poľský film *“Mastičkár“*, kde slávny profesor z Varšavy pred súdom hodnotil vysoko profesionálny neurochirurgický zákrok „mastičkára“ konštatovaním: „nepoznám nikoho takého, kto by to dokázal, okrem profesora...“

Ak by som parafrázoval jeho výrok, povedal by som, že ani ja nepoznám nikoho v oblasti preventívnej kardiológie, kto toho tak veľa dokázal za relatívne tak krátke obdobie.

Nepoznám človeka v jeho veku, ktorý by si získal obdiv a uznanie aj od oveľa starších kolegov. Nie je to tak dávno, čo sa v právnom názvosloví objavil termín ageizmus. Pre profesora Banacha platí čosi presne opačné – priznajme si, pre mnohých je dodnes ťažké akceptovať, že niekto mladší, je zároveň úspešnejší. O to viac si cením rozhodnutie Vedeckej rady UPJŠ a jej jednomyselný súhlas s udelením titulu Dr.h.c. pre profesora Macieja Banacha.

Pre mladého muža, ktorý je však už teraz celosvetovo uznávanou osobnosťou.

Prof. Banach je od roku 2014 riaditeľom Výskumného inštitútu v Polish Mother's Memorial Hospital (PMMHRI) v Lodži, ďalej vedie Kardiovaskulárne výskumné centrum na univerzite v Zielonej Gore. Okrem toho pôsobí od roku 2008 ako prednosta Kliniky hypertenzie na MUL v Lodži a ako riadny profesor na Klinike hypertenzie a rodinnej medicíny, kde zastáva aj funkciu vedúceho lekára pre nefrológiu a hypertenziu vo WAM University Hospital v Lodži od roku 2009.

Profesor Maciej Banach publikoval celkom viac ako 1500 odborných príspevkov, z ktorých bolo viac ako 1000 citovaných v databázach Web of Science a/alebo SCOPUS.

Jeho aktuálny Hirschov index podľa databázy SCOPUS je 46. Počet citácií presahuje v mnohých databázach číslo 10 000. Zaradil sa medzi 1% najcitovanejších vedcov na svete v oblasti Klinickej medicíny, farmakológie a toxikológie. Podľa databázy ExpertScape patrí medzi 25 najuznávanejších expertov sveta v oblastiach: liečba statínmi; LDL cholesterol; lipoproteíny a HDL cholesterol.

Medzi najvýznamnejšie vedecké a profesné úspechy profesora Banacha patrí ___vedenie (resp. spoluúčasť v užšom vedení) širokých autorských kolektívov, ktoré vytvárajú tzv. „Guidelines“ (odporúčania) pre diagnostiku či liečbu rizikových faktorov aterosklerózy, predovšetkým porúch tukového metabolizmu (hypercholesterolémií). Tohto najvyššieho odborného uznania sa mu dostalo v najvýznamnejších odborných spoločnostiach na svete, či v Európe. Stal sa členom výkonného výboru European Atherosclerosis Society (EAS) a rovnako tak členom výkonného výboru IAS – International Atherosclerosis Society. V roku 2011 založil Polish Lipid Association (PoLA), ktorá je oficiálnym partnerom americkej NLA. O rok neskôr založil Lipid and Blood Pressure Meta-Analysis Collaboration (LBPMC), ktorú tvorí viac ako 100 expertov z celého sveta, zameranú na

výskum najdôležitejších oblastí na poli lipidových porúch, hypertenzie, výživy a kardiovaskulárneho rizika a paralelne inicioval vznik **Združenia expertov a národných odborných spoločností – ILEP – International Lipid Expert Panel**, ktoré si za krátky čas získalo v európskej preventívnej kardiológii významné miesto. **Cielom ILEP, čo zároveň dokumentuje vedecký rozmer osoby profesora Banacha, je predovšetkým pokryt neprebádané „tzv. šedé zóny“ odporúcaní („guidelines“) najdôležitejších odborných spoločností v Európe, USA i na celom svete.**

Je šéfredaktorom mnohých časopisov, vrátane karentovaných alebo impaktovaných.

Najvýznamnejším je **Archives of Medical Science**, ktorý už má aj svoje sesterské časopisy Archives of Medical Science – Civilization Diseases a Archives of Medical Science – Atherosclerotic Diseases and Cardiovascular Continuum. Je **regionálnym editorom pre European Heart Journal**, členom redakčných rád viac ako **30 časopisov**, vrátane tých najprestížnejších ako sú **Lancet Diabetes and Endocrinology, Circulation, British Medical Journal and Journal of American College of Cardiology (JACC)**.

Bol editorom alebo autorom 31 kníh, kde napísal 102 kapitol. Okrem toho je **vedeckým prezidentom Termedia Publishing House**, vydavateľstva združujúceho viac ako 50 časopisov.

Slovenská asociácia aterosklerózy pristúpila do vedeckej organizácie ILEP práve vďaka iniciatíve prof. Banacha, ktorý má z pozície jej lídra obrovský impakt na zavedenie moderných diagnostických a liečebných metód do praxe, vrátane SR (toho času napr. výskum nového liečiva na znižovanie cholesterolu – kyseliny bempedoovej – prebieha aj na pôde UPJŠ).

Prof. Banach je **cestným členom mnohých európskych a amerických vedeckých spoločností vo viacerých oblastiach kardiológie, angiológie, ako aj Aliancie pre biomedicínsky výskum. Je členom výboru pre Verejné zdravotníctvo Poľskej akadémie vied a predsedom Vedeckej rady poľského Ministerstva zdravotníctva od r. 2015 až doposiaľ. Je oficiálnym expertom Európskej liekovej agentúry (European Medicines Agency) od roku 2018.**

Je laureátom množstva odborných, ale aj manažérskych ocenení. Profesor Banach patrí do svetovej špičky pri vývoji a testovaní nových liečiv, najmä v oblasti liečby porúch tukového metabolizmu.

Už dnes prebieha intenzívna spolupráca s Prof. Banachom na širokom interdisciplinárnom projekte KSC MR Study, pred realizáciou sú viaceré sťaže nielen na jeho pracovisku, ale aj na pracoviskách úzko spolupracujúcich spoločností združených v asociácii ILEP.

Čestný titul „Doctor honoris causa“ pánovi Dr.h.c. prof. dr. Maciejovi Banachovi, M.D., PhD. celosvetovo uznávanému profesorovi Medical University of Lodz v poľskej Lodži, poprednému európskemu a svetovému expertovi v oblasti preventívnej kardiológie navrhla udeliť VR UPJŠ podľa čl. 2 ods. 1 písm. c) a čl. 4 ods. 1 písm. b Pravidiel pre udeľovanie čestného titulu „Doctor honoris causa“, ako uznávanej vedeckej osobnosti zo zahraničia, ktorej výsledky činnosti majú medzinárodný ohlas a ktorá prispela ku vzájomnej spolupráci pri vedeckej a odbornej výchove zamestnancov UPJŠ pri príležitosti 70. výročia založenia UPJŠ Lekárskej fakulty a 60. výročia založenia Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

prof. MUDr. Daniel Pella, PhD., v. r.
dekan UPJŠ LF